

Tegevusaruanne: Meede 1.7 Test- ja vaatlusmesilad

Periood: 01.03. – 31.08.2011.a.

Koht: Polli-Järve talu, Karksi vald, Viljandimaa

Vaatleja: Antu Rohtla, Töövõtuleping nr PR-7-1.7-1

Töö teema: *Vaatlusmesila tarukaalu kontrollnäitude ja mesilasperede olukorda mõjutavate ilmastikuvaatluste andmete kogumine ja jooksev fikseerimine perioodil 01.03.2011 kuni 20.08.2011.a.*

Töö eesmärk: Selgitada ilmastikutingimuste mõju mesilasperede arengule ja nektarikorjele.

Sissejuhatus. Mesilasperede areng ja toodanguvõime sõltuvad suurel määral ilmastikust, korjetaimede õitsemisest ja nende nektariproduktiivsusest. Väga oluline on just mesilasperede varakevadine areng, mis sõltub suuresti esimeste õietolmu ja nektarit eritavate taimede õitsemisest ja korje õnnestumisest nendelt.

Märtsikuu hakkab mesilaspere aktiveeruma, pesas tõuseb temperatuur, suureneb söödakulu ja mõned pered muutuvad rahutuks.

Märts

2011.aasta märtsikuu ilm oli heitlik, kus plusskraadid vaheldusid miinuskraadide ja lume ning lörtsisadudega. Nii sadas lund ja lörtsi peaaegu iga päev märtsikuu esimesel dekaadil.

Märtsikuu II dekaadil tõusis õhutemperatuur mõnevõrra ja juba 13. märtsil tõusis õhutemperatuur varjus + 6*-ni. Päev oli päikesepaisteline ja mõnedel peredel oli märgata puhastuslendlust. Massiline puhastuslendlus toimus aga 14. märtsil, mil õhutemperatuur varjus tõusis +8*-ni ja paistis päike.

Puhastuslendlus jätkus veel ka 15.märtsil, mil jätkus ka päikesepaistet. Paraku ligi 1/3 peredel oli märgata roojaga määritud lennulaudu ja taru esikülgi. Nosemakahtlastele peredele anti pudersöödaga nosematiidi, et vältida perede olulist nõrgenemist. 16. märtsil aga langes õine õhutemperatuur taas -12*-ni ja päevased temperatuurid ulatusid märtsikuu II poolel ainult +1-+5*-ni. 23. märtsil hakkas õitsema lumeroos, kuid madal temperatuur ei võimaldanud mesilastel lennata. Suurenes märgatavalt perede söödakulu.

Aprill

Aprillikuu algul õhutemperatuur tõuseb, kuid ilmad on tuulised ja korjelendudeks ebasoodsad. Kuu keskpaigas õhutemperatuur mõnevõrra tõuseb ja hakkavad õitsema lumikelluke, siniliilia ja lepp. Peredel hoogustub õietolmukorje. Kuu keskpaigas hakkab õitsema punapaju ja sinilill. Nendele järgnevad sarapuu ja meie tingimustes tavatult vara raagremmelgas.

Esimest korda näitas kontrolltaru juurdekasvu (+ 0,5 kg) 18. aprillil. Järgneb terve rida päevi (20-27-ni), mil kontrolltaru näitas juurdekasve 0,8-1,2 kg-ni. Kokku töid mesilased aprillis tarru 9,6 kg nektarit ja õietolmu. Kuu lõpus aga õhutemperatuurid langevad ja taru kaal hakkab kahanema.

Mai

Maikuu algul alustab tavatult vara õitsemist harilik vaher, kuid madalad õhutemperatuurid takistavad korjet. Taru kaal hakkab kahanema ja kahaneb maikuu esimese viispäevaku jooksul üle 3. kg.

Maikuu esimesel dekaadil hakkavad õitsema mustsõstar, karusmari, valge iminõges ja teised head korjetaimed, kuid korjet takistavad vihmad, tugevad tuuled ja äike. Kontrollpere saab III korpuse 13. mail. Kuigi õitseb massiliselt korjetaimi lisandub maikuu teisel poolel kontrolltaru kaalule ainult 0,9 kg. Vaatamata kehvale korjele on pered arenenud jõudsalt ja tugevamatele peredele on peale pandud III korpuse.

Juuni.

Juuni on meil peakorje kuu. Õitseb rikkalikult mitmesuguseid häid korjetaimi, ka ilmad püsivad soodsatena (minimaalsed temperatuurid jäävad enamikel juhtudel +12 +20 piiridesse.) Tugevamad pered saavad peale IV korpuse. Maksimaalsed õhutemperatuurid aga tõusevad +25 +30*-ni. Nektarikorjet hakkab takistama liiga madal õhuniiskus, mis mõnel päeval langeb isegi alla 40%. Nii kuiva õhu puhul nektar taimede õites kuivab ja mesilased ei saa seda enam kätte. Sellest ka peakorje aja kohta suhteliselt väikesed kontrolltaru juurdekasvud. Sellised päevarekordid, nagu 2010 aastal (+ 6 ja + 7 kg päevas) jäid ära. Seevastu oli korje enamvähem pidev ja mesilaste lendlus hommikupoolikuti, mil õhuniiskus oli kõrgem, üsna aktiivne. Lendluse aktiivsus langes järsult kuumadel päevadel juba kella 14-15 paiku, mil pered nagu surid välja. Selleks oli kaks peamist põhjust:

- 1) mesilasperel tekkis täiendav vajadus taru ventileerimise järele ja
- 2) suurenes perede veevajadus mikrokliima hoidmiseks tarus, mistõttu osa korjemesilasi oli sunnitud ümber orienteeruma vee tarru toomisele.

Vaatamata väga kuumadele ilmadele ja madalale õhu niiskusesisaldusele suurenes kontrolltaru kaal juunikuu jooksul 16,3 kg võrra.

Juuli

Juulikuus kuumad ilmad jätkuvad ja jätkuvalt on ka õhu relatiivne niiskus keskpäeval ainult 50% piires. Vaatamata sellele on kontrolltaru kaal pidevalt plussis, kogutud mesi on kinni kaanetatud ja võib alata meevõtmine.

Korje looduslikelt korjetaimedelt lõppes praktiliselt 20-22 juuli paiku, millest andsid tunnistust üha suurenevad meevõtmisel mesinikku saatvate töötuks jäänud mesilaste hordid. Tuli hakata mett võtma varahommikuti, kitsendama lennuavasid ja olema hästi hoolas mahavõetud korpuste ruumi toimetamisel.

Kuigi korje õistaimedelt oli praktiliselt lõppenud, ei lõppenud lehemee korje. Lehemett kogusid mesilased aktiivselt juulikuu lõpus pärnade lehtedelt ja isegi kaskedelt.

August

Augustis ilmad järsult halvenesid, esinesid nii laussajud kui ka hoovihmad, mis pesid puude lehtedelt maha ka lehemee ja tuli hakata korpuseid maha võtma ja pesasid koondama. Mesiniku suvi sai seega läbi ja tuli hakata valmistuma uueks hooajaks - tõrjuma mesilaste vaenlast varroalesta ja täiendama mesilasperede talvesööda varusid. Selle tööga tuleb lõpule jõuda juba järgmise kuu keskpaigaks.